

Jems

Jems köp kalı kliš rıka

¹ Yad Jems. God, Bı Kub Jisas Kraıs, kalıp apıl mıhau wög gı ñabin. Kalöp nıbi bı Jisas Kraıs manö aij nıpe u nıñ udmim, ju am ram mınöñ ke gau gau mıdpim gau, köp anıbi kalı kliš rıkem, “Kale mıdpim?” a gabin. *

Marö nıhön nıhön aunab, kale gası iru nıñagmim

² Añ mam bı. Marö nıhön nıhön aunab, gası iru nıñagmim; mıñ mıñ göl gı nöp mıdaimim.

* ³ Kale nıñbim, marö auö bıslam mıdeınabım u, kale Jisas Kraıs nıp cıg aij gınabım. Anıb u, hainö marö nıhön nıhön kalöp aunab, kale pıñıñ gagmim, Jisas Kraıs nıp nıñ ud pıdön gımim, nıp cıg aij gımim. *

* ⁴ Utham mıdmim, Jisas Kraıs nıp cıg aij göl gı nöp mıdmim, gı dammim me, kale nıbi bı klö, nıbi bı aij, nıbi bı asıñ mıdagöp, mıdeınabım. ⁵ Pen kale nıbi bı rımnab, hon nıhön nıhön gıno aij arnab, a gınabım u, God bı hanıp ud aij yabıl göp u nıp hag nıñbe, nıpe kalöp gası aij kabö göl u ñınab. God nıp hag nıñeınabım u, yıp nıhön gınıg anıg hag nıñbim, a göm, hagagnab. *

* ⁶ Pen God nıp hag nıñnıg, gası añı nöp nıñmim hag nıñmim. Pen hanıp nıñnab aka nıñagnab, a gımim, gası mıhöp nıñmim hag

* **1:1:** Mad 13:55; Gal 1:19; Ap 15:23; 1Pi 1:1 * **1:2:** Ro 5:3-5

* **1:3:** 1Pi 1:7 * **1:5:** Pro 2:3-6

nɪŋagmim. Pen kale gasɪ mɪhöp nɪŋmim hag nɪŋnabim u, yɪgön apöm, ñig solwara ralöm ud daŋ i göp rö u gɪnabim. ⁷⁻⁸ Nɪbi bɪ anɪb gau rö, gasɪ ap ap nɪŋöl gɪ gɪlö aröp u me, Bɪ Kub nɪp hag nɪŋnaböl u, nan ap kalɪp ñagnab.

Nɪbi bɪ nan mɪdagöp gau; nɪbi bɪ nan iru mɪdöp gau

⁹ Krais nɪbi bɪ añ mam mög gep rö gau, God amgö ilö nɪpe yad hib mɪdöp, yad ñɪ pai nɪpe mɪdɪpin, a göm, mɪñ mɪñ gɪnab; ¹⁰ pen añ mam nan iru mɪdöp gau, God amgö ilö nɪpe yad añ mam nan mɪdagöp gau rö adɪp adɪp mɪdɪpin, a göm, mɪñ mɪñ gɪnab. Nɪhön gɪnɪg: nan aij nɪpe u mab pɪpɪl rö yɪŋɪd hir gɪnab. * ¹¹ Sɪdö u lɪm göm, mab pɪpɪl aij aij anɪbu kal nɪŋö, mɪtep göm lugöp. Nɪbi bɪ nan iru mɪdöp gau, wög kale gɪ dam arlö nɪŋöl gɪ, kalɪp unbö rö nöp gɪnab. Kale unbö rö nöp ur gɪnaböl.

Nɪbi bɪ marö auö, God nɪp arö gagpal

¹² Pen nɪbi bɪ marö auö, God nɪp arö gagöm, cɪg aij göl gɪ nöp mɪdeinaböl gau, usajɪl bad pör pör mɪdep u udnabun a göm, mɪñ mɪñ gɪnaböl. Nɪbi bɪ God nɪp mɪdmagö lɪbal gau, God kalɪp usajɪl bad pör pör mɪdep u rol ñɪnab. Nɪpe manö ktö hagöm anɪg haga.

¹³ Nɪbi bɪ, gɪ naj gun, a göm gasɪ u auö, God gasɪ ñö anɪg gun a gɪ gasɪ nɪŋbun, hagagöl. God, nan si nan naj gɪnam, a gɪ gasɪ nɪŋagnab rö, nɪbi bɪ rɪmnap kalɪp gasɪ anɪbu rö ñagnab. ¹⁴ Pen gasɪ naj kale ke nɪŋbal adö u, kalɪp tɪp gɪ ud arö,

* **1:10:** Ais 40:6-7

nan si nan najj gun a gi gasi niŋnaböl. ¹⁵ Gasi niŋnaböl anibu, nan yiŋ rö yimlö, ranöm kidit am pidöŋ ginab rö u, nan si nan najj ginaböl. Pen nan si nan najj ginaböl anibu, böŋ nöp mid pidöŋ gö, umnaböl.

¹⁶ Pen añ mam aij yad gau. Manö piral hagaiöl u, niŋagmim. ¹⁷ Nan aij niŋhön niŋhön kabö rö udpun gau, ke gau nibö auö udagpun. Bapi sidö, rakin, gapit mailö niŋmidöp gau gi la u nöp, hanip adö gilaŋ nibö ñöb. Niŋpe nagit adö ap gi damöm, nan ana rö ado göm, nagit adö ap ke gagnab. ¹⁸ Gasit niŋpe ke niŋjöm gö, hon manö niŋjö niŋpe u niŋ udun, kamitŋ gisön nibö udun, ñit pai niŋpe ke lun, nan magö nöd nibö miñ miñ göl gi ralmidal rö midpun. *

God Manö u niŋ aij gimim, hagab rö nöp gimim

¹⁹ Añ mam aij yad gau niŋjim! Niŋbi bi kalöp manö hagaiöl u, yiŋid niŋjim; pen manö yiŋid hagagmim; niŋbi bi gau kalip yiŋid mulu kal niŋagmim. ²⁰ Niŋbi bi mulu kal niŋnaböl u, God kale git aij göm, mid aij gilaŋ, a gi gasit niŋjöp rö gagnaböl. * ²¹ Anib u, gasit najj niŋjim, nan si nan najj gipim u, niŋhön ginig anig gipun, a gimim, nan gac göp anibu böŋ nöp arö gimim, God midmagö aŋ kale daŋ manö niŋpe yimöb u, ud aij gimim. Manö anibu kalöp ud asik yunab. *

²² God Manö anibu rimid u nöp apdi niŋjim, hadö niŋbun, a gimim hagagmim. Anig geinabim u, kalöp ke manö pir alnabim. God Manö niŋjim,

* **1:18:** Jon 1:13 * **1:20:** Ekl 7:9 * **1:21:** Kol 3:8; 1Pi 2:1

hagöp rö gımim me, niηbun, a gımim. * 23 Pen niηbi bi God Manö niηöm, hagöp rö gagpal gau, añañ mulu adıη li niηbal u rö gıpal. 24 Añañ li niηöm, mulu adıη kale niηön rö midöp, a göm, niη aij gıpal u pen arö göm amöm, yıηıd nöp hauı göm, aige gö rö midajıη niηbun, a göm, niηagpal. 25 Pen God Manö aij niηbi bi ud kamıη yuöp manö aij u niη aij göm, hauı gagöm, niηöl gi nöp gılö arnab niηbi bi gau, God kalıη abad midö, niηön niηön giηaböl u ar aij giηab. Niηbi bi anıη gau kale God Manö aij u niη aij göm, hagöp rö nöp gi midpal. *

26 Pen niηbi bi, God niη wög gi aij gun, a göm, aıab kale ke niη aij gıηaböl gau, kale dui göm, kalıη ke manö pir albal. Kale wög niηön gıpal u, magöηhalö nan yıharıη rö löp. * 27 Niη pai, niηme nap umla uıham midpal gau abe, niηbi kaηıı mög gep rö gau abe, kalıη ud aij gımim. Pen niηbi bi miηön naböη iı i gası naiη niηbal gau aıη magum gımim, asıη kale anıηbu uı gagmim. Anıη geinabim, God niηpe niηöm, kale niηbi bi asıη midagöp yad wög gi aij yabiı gııim a giηab.

2

Nıηbi bi gau niηbi bi aij, niηbi bi gau niηbi bi naiη, a gımim hagııim

1 Añ mam bi. Kale Bi Kub hon Jisas Krais, Bi aij yabiı unbö ke niη niη udpim rö, niηbi bi gau niηmim, niηme ke ke liηmim, bi u bi kub, bi u bi miηgan gau, a gımim, hagııim. * 2-4 Kale God

* 1:22: Mad 7:26; Ro 2:13 * 1:25: Ro 8:2; Jem 2:12 * 1:26:

Sam 141:3 * 2:1: Ap 10:34; Jem 2:9

nɪp sabe gɪnɪg ap magum gɪnabim. Pen bɪ nan iru mɪdöp bɪ ap, waɫɪj aij aij lõm, riŋ gol ñɪmagö nɪpe lõm aueinab u, kale bɪ anɪbu nɪŋmim hagnabim, “Ne am pom adö aij aij gau asɪk,” a gɪnabim. Pen bɪ mög gep rö ap, waɫɪj naj lõm aueinab u, kale bɪ anɪbu nɪŋmim hagnabim, “Ne goɫ gau urak mɪd,” aka “Ne mɪnön ma ɪɫ yad aui asɪk mɪd,” a gɪnabim. Pen anɪg geinabim u, kabö rö gagnab. Kale ke gasɪ naj nɪŋmim, nɪpe bɪ kub, nɪpe bɪ mɪgan gau, a gɪmim, anɪg gɪnabim.

⁵ Pen añ mam aij yad gau nɪŋim! Nɪbi bɪ mɪnön nabön ɪɫ i, nɪbi bɪ mög gep rɪmnap nɪŋöm, nɪbi bɪ au kale nɪbi bɪ mɪgan gau, a gɪmɪdal. Pen God nɪpe nɪbi bɪ mög gep gau kalɪp anɪg gagöp. God nɪpe kalɪp ud aij göm, gasɪ aij ñö, kale God nɪp nɪŋ udöm cɪg aij göm, ana kale aŋ daŋ nɪbi bɪ gep yabɪɫ nɪpe gau mɪdlö nɪŋöl gɪ, nɪpe pör pör nöp Kiŋ kale mɪdeinab. Nɪpe manö kɫö hagöm, nɪbi bɪ yɪp mɪdmagö lɪbal gau kalɪp anɪg gɪnabin, a ga. * ⁶⁻⁷ Kale pen nɪbi bɪ mög gep rö gau kalɪp hagpe, “Ne goɫ gau urak mɪd,” aka “Ne mɪnön ma ɪɫ yad aui asɪk mɪd,” a geinabim u, nɪpe nable gö nɪŋöl gɪ asɪknab. Nɪbi bɪ nan iru mɪdöp gau nöp, Bɪ Kub aij kalöp udöp u nɪp hag juöm, kalöp hag pro göm, dam manö kub hagpal.

⁸ Pen God Manö u kalɪ kɫiñ rɪköm hagla, “Ne ke mɪdmagö lɪban rö, nɪbi bɪ gau kalɪp unbö rö nöp mɪdmagö lɪmön,” a gɪla. God lo manö kub yabɪɫ haga u rö geinabim u, kale gɪ aij yabɪɫ gɪnabim.

* ⁹ Pen waɫɪj nan gau rol gɪpal rö nɪŋmim, nɪbi bɪ

* **2:5:** 1Ko 1:26-28 * **2:8:** Mad 19:19; Gal 5:14

nime lınabim u, God lo manö anıbu rıb jumim, nan si nan naj gınabim. *

¹⁰ Nıhön gınıg: God lo manö nıpe gau magöñhalö nıñ dammim, pen lo manö añı ap nöp rıb junabim u, God lo manö magöñhalö rıb junabim rö lınab. * ¹¹ God nıpe lo manö hagöm, “Nıbi si bı si gagmim,” a göm, “Wip al pakagmim,” a göm, haga. Anıb u, kale nıbi si bı si gagnabim, pen wip al paknabim u, kale God lo manö u rıb junabim. *

¹² Anıb u, manö hagnıg aka nıhön nıhön gınıg, gası ap nıñmim hagmim, “God Manö nıbi bı ud kamıñ yuöp manö aij anıbu nöp nıñöm, hanıp manö kub hagnab,” a gımim gası u nıñmim. *

¹³ Nıbi bı kale nıbi bı rımnap gau mög nıñagnaböl gau, God kalıp manö kub hagöm, kalıp u rö nöp mög nıñagnab. Pen nıbi bı, nıbi bı gau mög nıñagnaböl gau, God kalıp u rö nöp mög nıñöm, manö kub hagagnab. *

Manö nöp hagagmim; God manö hagöp rö gımim

¹⁴ Añ mam bı. Nıbi bı rımnap, God nıp nıñ udpun, a gıpal u pen God hagöp rö gagpal. Manö nöp hagöm, God hagöp rö gagnaböl u, God kalıp pen ud kamıñ yuagnab.

¹⁵⁻¹⁶ Añ mam rımnap wañj mıdagöm, nan magö mıdagöm gınab gau nıñmim, pen wañj nan magö rımnap dam ñöl gı wasö, yıharıñ, “Ammim mıd

* **2:9:** Dud 1:17 * **2:10:** Mad 5:19 * **2:11:** Eks 20:13-14; Ro 13:9 * **2:12:** Gal 6:2; Jem 1:25; 1Pi 2:16 * **2:13:** Mad 5:7; 18:32-35

aij gımim,” a gınabim u, gı aij gagnabim. *
 17 Anıb u, kale God nıp nıñ udnabim pen God Manö nıpe hagöp rö gagnabim u, nıñ udep kale u nan yıharıñ rö lınab.

18 Kale rımnap hagnabim, “Nıbi bı rımnap God nıp nıñ udpal; pen nıbi bı rımnap God Manö hagöp rö göm, nıbi bı gau gı aij gıpal. Anıb u, manö mıdagöp,” a gınabim. Pen manö hagnabim anıbu, kalöp pen hag nıñnabin, “Nıbi bı God nıp nıñö nöp nıñ udeinaböl u, kale aigöl göm nıbi bı gau kalıp gı aij gagnaböl? Yad God nıp nıñ udpin u me, nıpe hagöp rö nıñ aij gem, nıbi bı gau kalıp gı nıbin,” a gınabin. * 19 Kale God añı nöp mıdöp, a gımim, gası nıñbim u aij gıpim. Pen kıkaki gau u rö nöp, gası adö anıbu nöp nıñöm, pıñıñ göm gıl gıl gıpal. 20 Kale nıbi bı hauı rö! Kale, “God nıp nıñ udpun,” a gıpim u pen nıpe hagöp rö gagpim. Anıg gıpim u, God nıp nıñ udpun, a gıpim u nan yıharıñ rö löp. Manö hagabin anıbi hadö nıñbim aka yad manö rımnap halö kalöp hagnam nıñmim?

21 Kale nıñbim, bac hon Ebrahim ñı nıpe Aisak nıp God nıp pak sabe gı nıñıg geia, God nıñöm, Ebrahim nıpe bı aij, a ga. * 22 Anıb u, Ebrahim God nıp nıñ uda u me, God nıp bı aij hagaga; Ebrahim nıpe God nıp nıñ uda u abe, God haga rö nöp ga u abe, God nan anıb mıhau nıñöm haga, Ebrahim nıpe bı aij, a ga. * 23 Ñın nöd anıbu me, God Manö adıñ ap kalı kılñ rıköm kale hadö nıñla, manö kalı kılñ rıkla anıbu, manö nıñö kalı

* 2:15-16: 1Jn 3:17 * 2:18: Gal 5:6 * 2:21: Jen 22:9-12

* 2:22: Hib 11:17-18

kliñ rıkla: “Ebrahim God manö nıpe niñ uda u me, God Ebrahim nıpe bi kamıñ aij, a ga.” Ebrahim ga anıbu, God Ebrahim nıp, bi niñeb yad, a ga. * ²⁴ Anıb u kale niñbim, kale God nıp niñ udnabim u nöp, God kalöp, niñbi bi aij yad, a gagnab. Kale God nıp niñ udmim, nıpe hagöp rö gınabim u me, God kalöp niñbi bi aij yad, a gınab.

²⁵ Anıb u rö nöp, niñbi Rehap ga. Nıpe bi si udep niñbi midmidöp u pen bi Isrel miñöp ram minön nıpe u agamıj si niñnıg aueilö, Rehap kalıp miñöh ram nıpe udöm gau pi göm, hainö adan ke niñbö ap hag yuö, kale piñniñ gi ammil, ram kale ado gi arlö. Rehap ga rö niñöm, God Rehap nıp niñbi kamıñ aij a ga. * ²⁶ Pen niñbi bi hañ roman nöp midöm, ana halö midagpal u, kale kamıñ middep magö u midagöp. Anıb u rö, niñbi bi God nıp niñ udpun, a gıpal u pen God Manö hagöp adö u gagpal gau, kale u rö nöp kamıñ middep magö u midagöp.

3

Atab hon niñ aij gun

¹ Añ mam aij yad. Kale iru nöp manö hag ñeb bi midaiun, a gımim, niñagmim. Niñhön gıniñ: hon manö hag ñeb bi gau, manö kub klö rö niñnabun.

² Hon magöñhalö kabö rö gagöp adö u ke ke iru nöp gıpun. Pen niñbi bi atab kale abad mid aij göm, manö kabö rö gınab adö u nöp hagnaböl gau, hañ roman kale magöñhalö niñ aij göl rö lınab. ³ Kaj hos u kaj kub yabiñ u pen nan ain

* **2:23:** Jen 15:6; 2Kr 20:7; Ais 41:8 * **2:25:** Jos 2:1-21; Hib 11:31

pro ap nagi u halö adiköm, ud meg migan u löm, arnig gipal lau adö t+p gilö arbal. ⁴ Ñig magib kub gau u rö nöp, yigön apöm nan kub anibu dam yiharin gau arböp u pen, bi kapden gau sidia pro u udöm, arnig gipal lau adö ud kabö rö gajöl aröp. ⁵ Atab hon u rö nöp nan pro yabit u pen manö hagno iru nöp löp. Kale ninbim, be kub yabit an u, pro bad ap hapö ñilö, in damöm magöñhalö innim rö löp. ⁶ Atab mab mitan rö midöp. Hañ roman naböñ hon u, naj anibu rö ap halö midagöp; atab u nöp gö, hañ roman hon magöñhalö gac ginab. Atab u nöp gö, arep auep hanip u magöñhalö gi naj ginab. Pen mab mitan anibu, ram minöñ Hel u nibö apöm me, atab u anig göp. *

⁷ Wal yaur, haino sara, nan be gau midöp gau abe, nan ñig solwara gau midöp gau abe, damöm muklö, gasi ninöm, nap kale hagnab rö ginaböl. Kale wal yaur nan gau damöm muköm anig gipal u pen ⁸ atab hon u hagno, gasi nininim rö lagöp. Atab pör pör nan si nan naj nihön ginam, a gi gasi ninöm, ñig asi nibi bi al pak lep u ajman rau midöp. * ⁹ Atab hon u, Bi Kub Bapi hon u hib nipe hagno adö arnab, pen nibi bi God nipe ke rö gi la gau, nan naj apöm kalip paknim, a ginabun. ¹⁰ Anig göl, atab añi anibu nöp, manö aij abe hagnun, manö naj abe hagnun, gipun. Añ mam bi. Nihön ginig anig gipun? U aij gagöp. ¹¹ Ñig ilam añi ap juöm, ñig aij rimnap, ñig naj rimnap auagöp. ¹² Añ mam bi. Mab u, nagi magö

* **3:6:** Mad 12:36-37; 15:11,18-19 * **3:8:** Ro 3:13

pɪlagnab; nagɪ u, mab magö pɪlagnab. Pen dö ajöŋ u, ñɪg kamɪŋ aij lagnab.

Mulu lugö, asɪk ke ke lagmim

¹³ Kale gasɪ nɪŋ aij gɪpim akanɟ Gasɪ nɪŋ aij gɪpin, a gɪnabön u, ne nɪŋ aij gɪmön, hib ne ke hagö adö aragnɪm. God nɪp aij gɪnɪm adö u nöp gɪmön. Ne anɪg gɪnabön u me, gasɪ nɪŋ aij gɪpin, a gɪmön, hagnabön. ¹⁴ Pen gasɪ anɟ ne yanɟ, nan aij kale yad ke udnam, a gasɪ nɪŋnabön u, aka yad nöp bɪ kub mɪdeinam, a gasɪ nɪŋnabön u, yad gasɪ nɪŋ aij gɪpin, a gɪmön, hagagmön. Anɪg hagnabön u, manö pɪral hagnabön; manö nɪŋö u paɭu gɪnabön. ¹⁵ Nɪbi bɪ gasɪ nɪŋ aij gɪpun a gɪpal pen nan naij anɪb rö gɪpal gau, God gasɪ aij ñöb adö u nɪŋagpal; nɪbi bɪ ram mɪnönɟ iɪ i nɪŋbal rö nöp nɪŋbal. Gasɪ kale u God Ana nɪpe ñagöp; Seden nɪpe nöp ñöb. ¹⁶ Pen nɪbi bɪ, nan aij gau yad ke udnam, a gasɪ nɪŋnaböl gau, aka yad nöp bɪ kub mɪdeinam, a gasɪ nɪŋnaböl gau, kale pör pör pen pen göl gɪ, nan si nan naij adö u nöp gɪlö arnab.

¹⁷ Pen nɪbi bɪ God gasɪ aij ñöb rö nɪŋbal gau, mɪdmagö anɟ kale danɟ nan si nan naij gac anɪbu mɪdagöp. Nɪbi bɪ kauaɭ mauaɭ rö mɪdpal gau aip manö hagöm, kale jɪm ñɪmim mɪd aij gɪmim, a gɪpal. Kale nɪbi bɪ gau kalɪp hag wɪhai udöm, ud aij gɪpal. Kale nɪbi bɪ gau mɪdmagö yabɪɭ löm, mög nɪŋöm, ud aij göm, kalɪp aij adö u nöp gɪpal. Kale bɪ aij u aip hagnabin, bɪ naij u aip hagagnabin, a göm, gasɪ u nɪŋagpal. Manö pɪral hagagpal. ¹⁸ Nɪbi bɪ kauaɭ mauaɭ rö mɪdpal gau aip manö hagöm, kale jɪm ñɪmim mɪd aij

gimim, a gilo, kale manö anıbu niñöm jim ñöl mıdeinaböl u, nan yin yımbal anıbu nan aij pılınab. *

4

God nıp cıg aij gimim

¹ Pör pör mulu lugö pen pen gıpim u, gası naij anı kale dañ pen pen göm, hañ romanı kale ud tıp gınıg gab u me, anıg gıpim. * ² Nan aij udnıg niñbim gau udagim, kal yabıt jumim, niıbi bı al pak lun a gimim gıpim. Nan aij gau udagmim rö lö, pen pen hagmim, pen pen gun a gimim niñbim. God nıp hag niñbep, udbep. Pen nıp hag niñagpim. ³ Pen God nıp hag niñbim ñın u, gası niñ aij gimim hag niñagpim. Hanıp ke aij gañ, a gimim, hañ romanı hon ke aij gañ, a gimim, hag niñbim u me, hag niñbim rö gagöp.

⁴ Kale bı si udep niıbi rö mıdpim! Niñim! Niıbi bı gası kale nan mınöñ naböñ it i lau adö nöp aröp gau, God nıp mulu lugö, nan anıb gau nöp gası niñbal. Anıb u, kale nan mınöñ naböñ it i mıdöp nan gau mıdmagö lınabim u, kale God kauat mauat nıpe mıdeinabim. * ⁵ Adö anıbu God Manö kalı kılın rıköm hagla, “God Ana hanıp anı dañ la u, hon nan mınöñ naböñ it i mıdöp nan gau mıdmagö lagnabun, a göm, gası niñöl gı mıdöp,” a gıla. Pen God Manö adıñ anıbu niñbe, yıharıñ rö löp ar? ⁶ Pen nıpe hanıp mög niñöm, ud aij göm, abad mıd aij yabıt göp. Adö anıbu nöp, God Manö u kalı kılın rıköm hagla,

* **3:18:** Mad 5:9; Hib 12:11 * **4:1:** Ro 7:23 * **4:4:** Ro 8:7; 1Jn 2:15

“Nibi bi ke nöp midun, mid aij gipun, a gipal gau,
 God kalip manö klö rö hagöp;
 pen nibi bi hib kale ke haglö adö aragnab gau,
 nipe mög niñöm, ud aij göm, abad mid aij
 göp,” a gila. *

⁷ Anib u, God nip böñ lau midmim, nipe hagöp
 rö nöp gimim. Seden nip wasö ginabim me, kalöp
 arik arnab. * ⁸ God nip cig aij gipe, nipe kalöp cig
 aij ginab. Kale nibi bi nan si nan naij gipim gau,
 nibi bi aij midaiun, a gimim, ñimagö kale gac
 göp u ñig li yu aij gimim. Pen kale God nip hain
 gipun, a gimim, piral hagnip gau, gasi mihöp
 niñbim u arö gimim, gasi aij añi nöp niñmim,
 God nip nöp cig aij göl gi midaimim. * ⁹ Mihol
 gipim u arö gimim, mög gö niñöl gi mitöñ göl gi
 midaimim. ¹⁰ Bi Kub niñ midöp rö, hon nibi bi
 hib midagöp, a gimim, nip sabe ginabim me, nipe
 hib kale gö adö lañ arnab. *

¹¹ Añ mam bi. Añ mam rimnap, kale niñhön
 ginig anig gipal, a gimim, kalip hag dap lu-
 gagmim. Nibi bi añ mam hag dap lugpal gau,
 God lo manö nipe u abe hag dap lugpal. Anig
 gimim, nibi bi God lo manö hain gipal rö
 midageinabim; nibi bi God lo manö aij midöp aka
 niñhön rö midöp, a göm, gasi ulhai niñbal gau rö
 mideinabim. ¹² Pen God nipe nöp lo manö hag
 la. Nipe nöp lo manö niñöm, nibi bi manö kub
 niñnab. Nipe nöp hanip ud kamniñ yunab aka
 al pak linab. Anib u, kale niñhön ginig, “Nibi bi

* **4:6:** Pro 3:34; 1Pi 5:5 * **4:7:** Ep 6:12 * **4:8:** Sek 1:3; Mal
 3:7; Ais 1:16 * **4:10:** Job 5:11; 1Pi 5:6

gau n̄bi b̄i aij, n̄bi b̄i gau n̄bi b̄i najj,” a ḡmim hagabim? Kale an̄g gagmim. *

Hib kale ke hagpe adö aragn̄m

¹³ Pen n̄nim! Kale r̄mnap hagpim, m̄ñi aka rol rö, daun kub ap amun, an̄b gau m̄i añi ap wög bisnis gun, mani kub udun, ado ḡi auun, a ḡipim. Pen n̄n̄ aij ḡmim. * ¹⁴ Hainö n̄hön n̄hön ḡinab u n̄nmim hagagpim. M̄ñi kam̄n̄ m̄dpun u pen kam̄n̄ m̄dpun an̄bu, kumi yuö yuöp rö nöp göp. Magö u m̄döp, magö u agam̄j ur gö aröp. *

¹⁵ Göp an̄bu rö, manö hagpim an̄bu arö ḡmim hagmim, “B̄i Kub n̄p aij geinab u, hon kam̄n̄ m̄dun, an̄g an̄g ḡinabun,” a ḡmim. ¹⁶ Pen b̄i kub n̄bi kub m̄dpun, a ḡmim, hib kale ke ḡipe adö aröp u, najj yabił göp.

¹⁷ Unbö rö gep u aij, a ḡi gasi n̄nbun u pen an̄g gagnabun u, nan si nan najj ḡinabun. *

5

N̄bi b̄i nan iru m̄döp gau

¹ Kale n̄bi b̄i gep yabił gau, manö hagn̄g gabin i n̄nim! Marö kub udn̄g gabim rö, mög gö m̄t̄öñ göl ḡi m̄daimim. ² Ułpö k̄lno k̄bap mani nan aij kale iru m̄dm̄döp gau hadö pap̄ił ḡi hij ḡi lugöp. Wałj aij iru nöp kale m̄dm̄döp gau, ḡise pro ñ̄n̄ ñ̄n̄ m̄igan m̄igan juöp. * ³ Gol silpa kale hij ḡi lugöp rö, kale nan si nan najj ḡipim u n̄n̄ aij ḡinabim. Hañ roman̄ kale abe mab m̄t̄an̄j rö

* **4:12:** Ro 2:1; 14:4 * **4:13:** Luk 12:18-20 * **4:14:** Pro 27:1; Sam 39:5,11 * **4:17:** Luk 12:47 * **5:2:** Mad 6:19

inöm hij gi lugnab. Ñin hain u söl auab magö i, kale utpö kñno kibap mani nan gau iru nöp ud gau pi gipim. ⁴ Niñim! Niñi bi wög naböñ kale gipal gau, kalip pe ñagpe, kale uñham midöm miñöñ gilo, Bi Kub klö ke yabıl u niñöb. * ⁵ Kale miñöñ naböñ adö il i midmim, wög waryö gagim yiñarñ midmim, miñ miñ yabıl gi ajpim. Anib u, kaj gau muk aij göm, mol gö pak niñbal rö midpim u, magö miñö midageinabim. * ⁶ Niñi bi aij kalöp nan naj ap gagpal gau, kalip piral hagnim al pak libim.

Marö auainim, iru maru ji niñagun, Bi Kub auab a gun niñ abad midaiun

⁷ Anib u, añ mam bi. Marö auainim, iru maru ji niñagun; Bi Kub auab, a gun, niñ abad midaiun. Niñi bi nan wög gi yimöm abad midlö niñöl gi, möñ lugö, yiñ apranöm, magö aij pilnab. Kale u rö nöp Bi Kub niñ abad midaimim. * ⁸ Bi Kub aunab ñin u yöp söl midöp, a gimim, gasi halö abad midaimim. *

⁹ Pen añ mam bi. Añ mam rimnap kalip hag juagmim. Kale añ mam hag jueinabim u, Bi Kub kalöp pen manö kub hagnab. Bi manö kub hagnab u söl au midöp; uñep magö u nöp aunab. ¹⁰ Añ mam bi. Bi God manö hagep hadame nöp midmidal gau, Bi Kub manö niñe haglö, kalip gi naj gilo niñöl gi, biñlam yabıl midmidal u pen kale iru maru ji niñagla. Kale agamiñ mid aij gila. Kale u rö nöp adö anibu nöp gimim. ¹¹ Kale

* **5:4:** Dud 24:14-15 * **5:5:** Luk 16:25 * **5:7:** Dud 11:14; Jer 5:24 * **5:8:** Ro 13:11-12; 1Pi 4:7

nɪŋbim, nɪbi bɪ gɪ aij göm, iru maru gö jɪ nɪŋagla gau, kale uri mɪñ mɪñ göl gɪ mɪd aij gɪpal, a gɪpun. Bɪ ne Job hadame nöp mɪdmɪdöp, aiud u nɪŋbim. Nɪp marö kub auö, bɪslam mɪdeia ñɪn u, Bɪ Kub nɪp gasɪ nɪŋöl gɪ mɪdöm, mɪd dap arö nɪŋöl gɪ, Bɪ Kub Job nɪp gɪ aij gö, hainö mɪd aij ga. Nɪhön gɪnɪg: Bɪ Kub nɪpe pör pör nɪbi bɪ mög yabɪl nɪŋöm, ud aij yabɪl göp. *

¹² Pen añ mam bɪ. Nan kub yabɪl u, God hib nɪpe u yɪharɪŋ hagagmim. “God nɪŋ mɪdöp rö, nɪŋö hagabun,” a gɪmim, hagagmim. “Kumi kabö adö laŋ mɪdöp rö, nɪŋö hagabun,” a gɪmim, hagagmim. “Mɪnöhɪl i mɪdöp rö, nɪŋö hagabun,” a gɪmim, hagagmim. “Nan gau nan rɪmnap mɪdöp rö, nɪŋö hagabun,” a gɪmim, hagagmim. Yau, a gɪnabim u, “Yau” nöp, a gɪmim. Wasö, gɪnabim u, “Wasö” nöp gɪmim. Wasö u, manö kub udnabim. *

Sabe gɪmim

¹³ Kalöp nɪbi bɪ rɪmnap marö gainɪm, kale Bɪ Kub nɪp sabe gɪmim. Kale nɪbi bɪ rɪmnap mɪñ mɪñ gɪnabim u, kɪmap rɪmnap hagmim, Bɪ Kub hib nɪpe hagpe adö araŋ. ¹⁴ Kalöp nɪbi bɪ rɪmnap nan gainɪm, Krais nɪbi bɪ nɪpe gau abad mɪdpal bɪ kub gau hagpe apöm, sabe göm, Bɪ Kub hib hagöm, wel rɪmnap lɪ ñöl. * ¹⁵ Pen Bɪ Kub nɪp nɪŋ udöm sabe gɪnaböl u, Bɪ Kub nɪpe gö, nan gɪnab anɪbu kamɪŋ lɪnab; nan si nan naij gɪpal u, Bɪ Kub nɪpe nɪŋöm arö gɪnab. *

* **5:11:** Eks 34:6; Job 1:21-22; 2:10; Sam 103:8 * **5:12:** Mad 5:34-37 * **5:14:** Mak 6:13 * **5:15:** Mak 16:18

¹⁶ Anib u, nan si nan najj gipim u, pen pen hag hiikmim, ne ke abe, añ mam gau abe, Bi Kub nıp sabe gıpe, nıpe gö kalöp kamıñ lınım. Nıbi bı Bi Kub hagöp rö gıpal gau, nıp sabe gılö, Bi Kub nıpe kłö nıpe göm, ke yabıt gınab. ¹⁷ Bi God manö hagep Ilaija, bı yıharıñ hon rö u pen möñ alagnım, a göm, God nıp kłö göm hag nıñö, mı mıhau nıgan rakın unbö kagoł jıñ möñ alaga. *
¹⁸ Hainö pen nıpe kauyan God nıp hag nıñö, kumi kabö adö lañ nıbö möñ lugö, mınöñ naböñ if i nan wög gau apranöm, nan magö pıla. *

¹⁹⁻²⁰ Añ mam bı. Nıbi bı kale rımnap Krais manö nıñö u arö gılö, kalıp hag ñı aij gıpe, kauyan Krais nıp nıñ udnaböl u aij. Anıg gımim me, nan si nan najj nıhön nıhön gıpal gau, God nıñöm arö gö, hainö umöm böñ nöp umagnaböl.
 *

* **5:17:** 1Ki 17:1; 18:1 * **5:18:** 1Ki 18:42-45 * **5:19-20:** Pro 10:12; Gal 6:1; 1Pi 4:8

Manö Kamɨŋ
The New Testament in the Kobon Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kobon long Niugini

Copyright © 2005 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Kobon

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

3850151d-322e-5e07-a069-b89a616a091d